

Пише: Игор Марковић
петак, 31 јул 2015 23:59

Претходних дана регион је потресала афера у вези са спором Словеније и Хрватске око морске границе пред Арбитражним судом. Када се одбаци сва прашина коју су хрватски медији и политичари бацали својој и међународној јавности у очи, суштина „афере“ је следећа:

Хрватска је сазнала да не стоји најбоље у арбитражи око контроле Пиранског залива и да ће највероватније изгубити спор. Хрватска обавештајна служба је потом у медијима (загребачки *Вечерњи лист* и београдски *Курир*) објавила прислушкивани разговор између словеначког судије при арбитражи и представнице словеначког министарства спољних послова. Иако садржај разговора заправо није споран, хрватски медији и политичари су одреда разговор представили као „скандал“ и „доказ“ да су Словенци подмитили арбитражне судије, мада се такав закључак из самог разговора не може извући.

Прислушкивани разговор је тако постао алиби Хрватској да изађе из арбитраже и не призна своје евентуалне одлуке, што је Хрватска 27. јула и учинила, након консултације премијера Милановића са опозиционим лидерима.

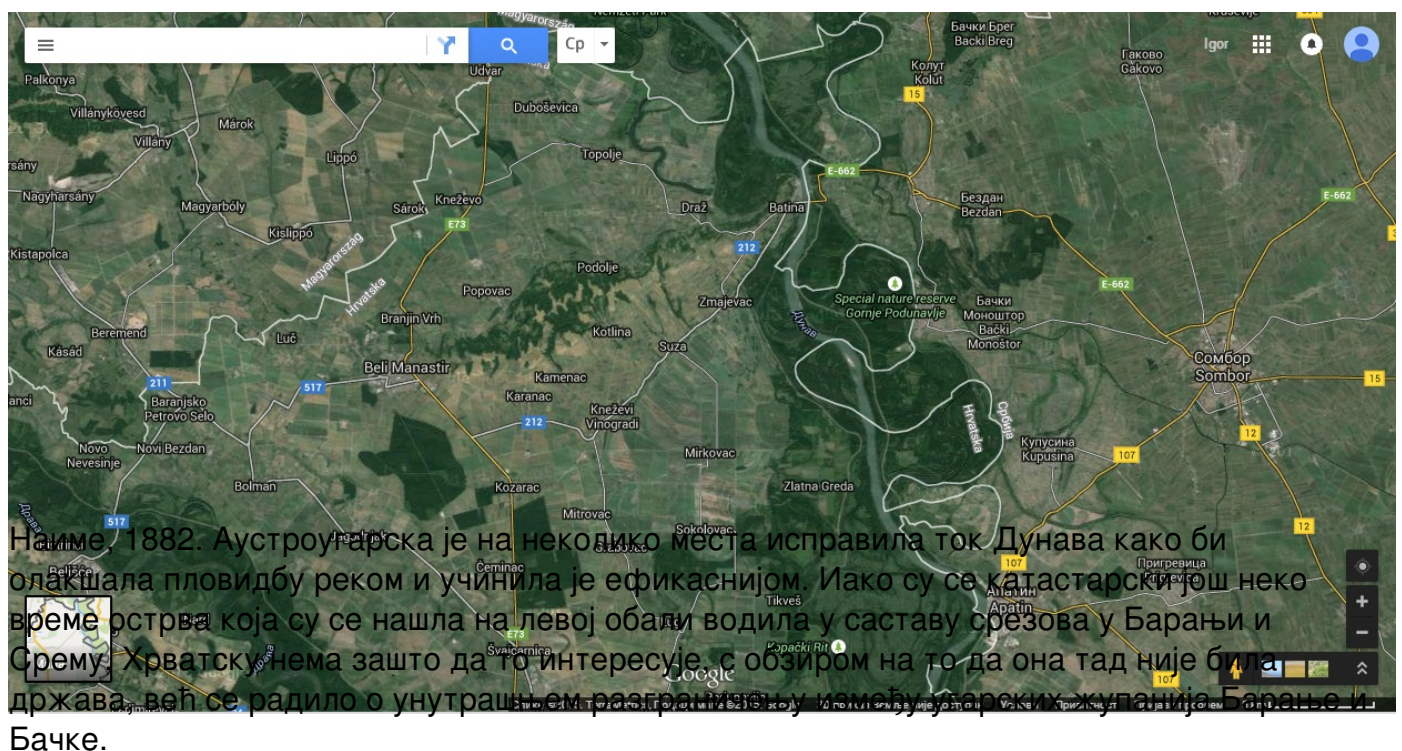
Из афера око Пиранског залива могу се извући најмање три закључка – Хрватска активно користи обавештајне службе у оваквим, наизглед „маргиналним“ правним споровима; Постоји потпуна спрега медијских и политичких елита на свим важнијим националним питањима у Хрватској; Све политичке партије у Хрватској - и власт и опозиција - потпуно су јединствени када је реч о оваквим питањима.

Пише: Игор Марковић
петак, 31 јул 2015 23:59

Закључци су важни јер ово није једини међудржавни територијални спор који има Хрватска. Заправо, Хрватска има територијалне претензије према свим својим суседима из бивше СФРЈ – Словенији, Србији, Босни и Херцеговини и Црној Гори.

Апсурдне претензије Хрватске на бачку обалу Дунава

У случају Србије, Хрватска има претензије на бачку обалу Дунава, односно на око 11.000 хектара територије (110 квадратних километара), углавном речних острва које припадају општинама Сомбор, Апатин и Бачка Паланка, уз трагикомичну „аргументацију“ да су пре 150 година те територије биле на десној обали Дунава (у Барањи и Срему). [Хрватске власти су већ најавиле да ће захтевати арбитражу или директне уступке Србије као услов за омогућавање даљег процеса "евроинтеграција" Србије.](#)

Речна граница између држава се, по правилу, врши средином главног тока река, остављајући свако острво оној држави чијој обали је ближе, а не држави чијој обали је

Пише: Игор Марковић
петак, 31 јул 2015 23:59

некада давно било ближе. Када је вршено разграничење Србије и Хрватске 1945, изричито је напоменуто да се граница простире средином главног тока Дунава.

Према томе, инсистирање Хрватске да јој припадају острва која су се на десној обали Дунава налазила у време када Хрватска није постојала више је него апсурдно.

Међутим, као последица хрватске агресивности и српског немара, хрватска фантомска граница већ годинама је уцртана као званична на "Гугловом" сателиту, тако да сви они који уђу на опцију „Google maps“ имају прилику да виде Хрватску која обухвата скоро цео резерват Карађорђево, на неколико места дубоко „продире“ у Бачку и само што не обухвати урбане делове Апатина.

Одмах ће се наћи тупани који ће овај податак схватити као „доказ да светска закулиса којој припада `Гугл` ради против српских интереса и у корист Хрвата“. А њима препоручујем да оду на мапу руског Јандекса, где ће затећи идентичне границе Србије и Хрватске као и на "Гуглу".

Дакле, "Гуглове" и "Јандексове" мапе само осликавају однос снага између данашње Хрватске и данашње Србије. На једној страни је млада држава, изразитог националног набоја, жељна експанзије, која не преза од коришћења свих средстава како би те претензије остварила. На другој страни је апатично друштво прожето дефетизмом и небригом за националне интересе. Питање је колико је Срба који користе интернет до сада уопште приметили скандалозне мапе на "Гуглу", а камоли покушало да скрене пажњу на овај гаф.

Једно је сигурно – у Србији не постоји нико, ниједна надлежна институција или организација које се оваквим „детаљима“ и „ситницама“ баве. У Хрватској, очигледно, постоји.

Иако хрватске претензије на бачка острва немају никаквог правног основа ни утемељења, уопште није искључено да ће се на крају ипак остварити (барем део њих), с обзиром на хрватску агресивност и српски дефетизам и површност, који се са сваком следећом влашћу продубљује.

Једини начин да у потпуности одбранимо територијални интегритет на Дунаву од хрватских претензија

Основни проблем представља званичан став Србије који инсистира да „граница остане на средини Дунава као што је и била“. Ако Хрвати захтевају 11.000 хектара од Србије, а Србија од Хрватске 0 (ништа), јасно је да ће сваки „компромис“ резултирати делимичном променом границе у хрватску корист, колико год то било у супротности са међународним правом.

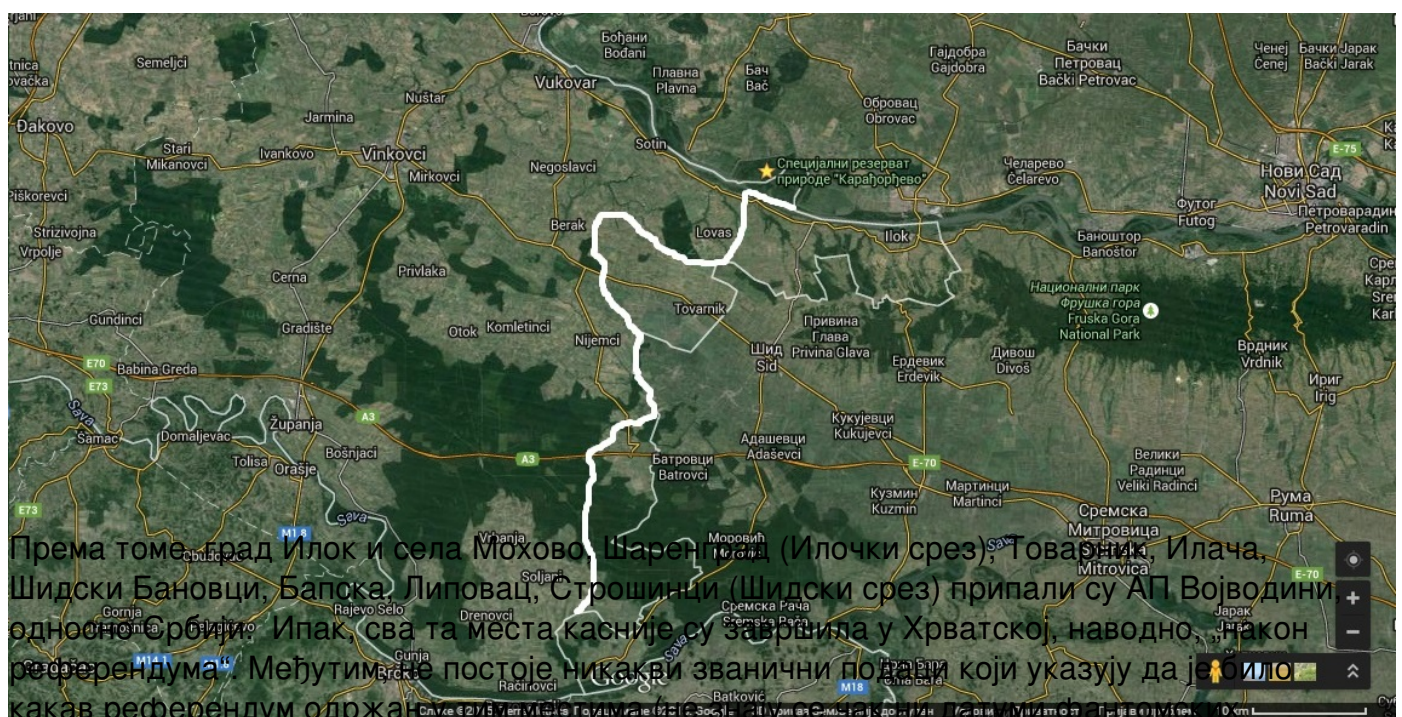
Зато је потребно подсетити се јединог српско-хрватског спора у последњих 20 година, из којег је српска страна изашла непоразена – тужбе за геноцид пред Међународним судом правде у Хагу. Хрватска је 2000. године подигла тужбу, рачунајући на повољан исход. Међутим, 2009. министарство Вука Јеремића подигло је контратужбу за геноцид, што је на крају довело до одбијања и тужбе и контратужбе, а то је ипак - с обзиром на српски статус у међународним кривичним судовима - приличан успех.

Дакле, суштина успешне одбране јесте контранапад, односно контразахтев. Ако већ Хрватска хоће да мења тренутну границу са Србијом, позивајући се на прошлост, Србија мора да искористи бројне и убедљиве историјске аргументе који оспоравају само присуство Хрватске на обали Дунава.

Незаконито издвајање насеља из шидског и илочког среза и њихово припајање Хрватској

Пише: Игор Марковић
петак, 31 јул 2015 23:59

Комисија под вођством Милована Ђиласа, коју је именovalo председништво АВНОЈ-а 19. јуна 1945, требало је да утврди линију разграничења између Србије и Хрватске. Комисија је упамћена по злу јер је под притиском Тита мењала своје „закључке“ на штету Срба, припајајући већински српску Барању и већински српски срез Вуковар Хрватској [\[1\]](#). Ипак, и по одлуци ове комисије, Шидски и Илочки срез (такође већински српски) у целости је требало да припадну Војводини, односно Србији. Границе су одређиване према срезовима, а не према селима. Од четири већински српска среза на десној обали Дунава, два су припала Хрватској (Барања и Вуковар), а два Србији (Шид и Илок).

Према томе, град Илок и села Мохово, Шарени (Илочки срез), Товарник, Илача, Шидски Бановци, Бапска, Липовац, Строшинци (Шидски срез) припали су АП Војводини, односно Србији. Ипак, сва та места касније су завршила у Хрватској, наводно, „након референдума“. Међутим, не постоје никакви званични подаци који указују да је било какав референдум одржан у овим местима (и да су се њихови становници изјаснили за референдума). Све и да су заиста одржани, такви сеоски референдуми су не само нелегални већ и нелегитимни, с обзиром на то да исто право није дато стотинама српских села и пола милиона Срба који су остали у Хрватској.

Нарочито је недопустиво што право на референдум, на пример, нису имали становници Даља и Борова, који су наслоњени на Србију, као што су Товарник и Липовац на Хрватску. У саставу Хрватске је, против своје воље, тада завширило и чисто српско село шидског среза Шидски Бановци, јер се налазило на путу између Илаче и Товарника и Хрватске.

Србија има пуно право да захтева враћање дотичних села у Србију, или да захтева

Пише: Игор Марковић
петак, 31 јул 2015 23:59

право на референдум о самоопредељењу за српска села у Источној Славонији, која се наслањају на границу са Србијом.

Оно на чему се мора до краја инсистирати јесте део општине Илок, који се протеже јужно и источно од моста између Илока и Бачке Паланке. Данашња општина Илок представља клин у територији Србије, који раздваја Бачку од западног дела Срема и представља [велики проблем за становнике сремских села који, да би дошли до Бачке Паланке, морају да прелазе два гранична прелаза](#) (следећи мост до Бачке је тек у Новом Саду).

Исти проблем имају становници Западног Срема и Семберије када хоће да посете рођаке у западном делу Бачке (čitав простор од Бачке Паланке до Сомбора) и обрнуто. Сви они морају да са пасошем прелазе граничне прелазе на Дунаву, зато што је неком фантомском и нелегалном одлуком направљена ова неприродна ситуација.

Српски одговор на хрватске претензије за променом границе може да има две могуће стратегије, које се делимично супротстављају, али не искључују потпуно једна другу.

1.

Оспоравање у потпуности границе из 1945. према којој је Барања додељена Хрватској, иако се пре тога никада у историји није налазила у њеном саставу (ни у Аустроугарској, ни у Краљевини СХС, ни у Бановини Хрватској 1939, ни у НДХ). С друге стране, била је номинално у саставу Српске Војводине 1848, прогласила је директно присаједињење Краљевини Србији 1918. и имала је релативну српску етничку већину 1945. у тренутку разграничења (све до колонизације Хрвата у куће протераних Немаца).

2.

(Реалнија варијанта) Захтев за враћање свих села Шидског и Илочког среза, која су, према закључцима Комисије за разграничење АП Војводине и Хрватске, припала АП Војводини, а потом су, нелегално и нелегитимно, на непознат начин издвојена из ових срезова у Војводини и припојена Хрватској. Ако се уважава то што су у тим селима Хрвати чинили већину (осим у Шидским Бановцима), онда се идентичан референдум мора омогућити селима у којима Срби имају већину, а физички се наслањају на границу са Србијом (Даљ, Бијело Брдо, Бобота, Трпиња, Борово, Пачетин, Бршадин).

3.

Захтев од кога се ни по коју цену не сме одустати и представља минимум минимума јесте мост Бачка Паланка – Илок, и парче територије југоисточно од моста, како би се обезбедио копнени коридор између западне Бачке, Западног Срема и источног дела Републике Српске.

Све осим ових захтева и озбиљног ангажовања Србије у циљу њихвих испуњења (бар делимичног) био би класичан дефетизам и увертира у ново губљење територија и ново проширивање Хрватске на рачун Србије.

[\[1\]](#) Пошто је у срезу Вуковар на попису 1931. укупно живело 19.300 Срба и 12.000 Хрвата, комисија је првобитно предложила да срез припадне Србији. Међутим, Тито је на полеђини предлога дописао оловком „Зашто хрватски град Вуковар у Србији?“ После тога, комисија је променила одлуку и у коначној верзији предложила да цео срез Вуковар припадне Хрватској.